

Rapport Luchtkwaliteit Nijmegen 2005 *publieksversie*

Gemeente Nijmegen
Afdeling Milieu
Februari 2007

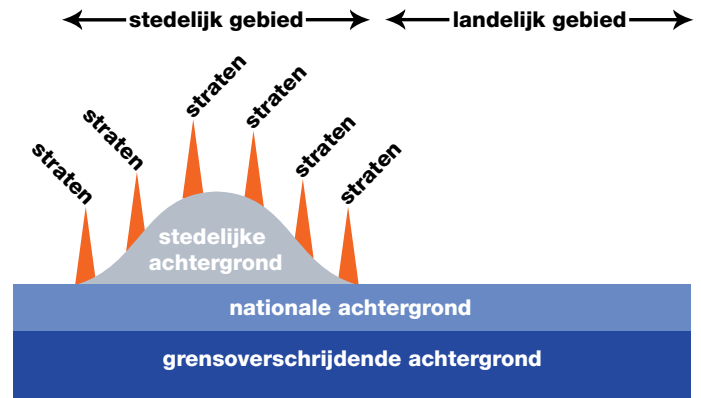
Schone lucht Nijmegen

1. Wat is luchtvervuiling?

De lucht die wij inademen bestaat uit veel verschillende stoffen. Zuurstof, stikstof en waterdamp zijn bekende stoffen en zijn noodzakelijk om op aarde te kunnen leven. Maar er zijn ook stoffen in de lucht die schadelijk zijn voor de gezondheid en het milieu. Luchtvervuiling wordt beoordeeld aan de hand van de hoeveelheid van schadelijke stoffen die in de lucht aanwezig is. Op veel plaatsen in Nederland is er een te grote hoeveelheid fijn stof (PM10) en stikstofdioxide (NO2) in de lucht.

Schematische opbouw van luchtkwaliteit in stad

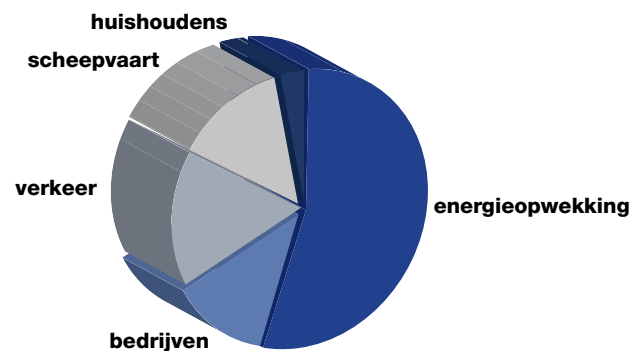
2. Wie veroorzaken de luchtvervuiling?

Een deel van de luchtverontreiniging is afkomstig van elders en komt met de wind aanwaaien. Dit wordt ook wel de achtergrondconcentratie genoemd. Ook zijn er in een stad verschillende bronnen die schadelijke stoffen uitstoten.

De voornaamste bron van luchtverontreiniging in Nederlandse steden is het verkeer. Daarnaast dragen ook bedrijven, scheepvaart, dieseltreinen, bouw, landbouw en huishoudens en consumenten bij aan de stedelijke luchtvervuiling.

In Nijmegen stoten de elektriciteitscentrale, verkeer, scheepvaart, enkele bedrijven en huishoudens luchtvervuilende stoffen uit. In de figuren hiernaast staan de bronnen en hun aandeel weergegeven.

bijdrage van bronnen aan NO2 uitstoot in Nijmegen

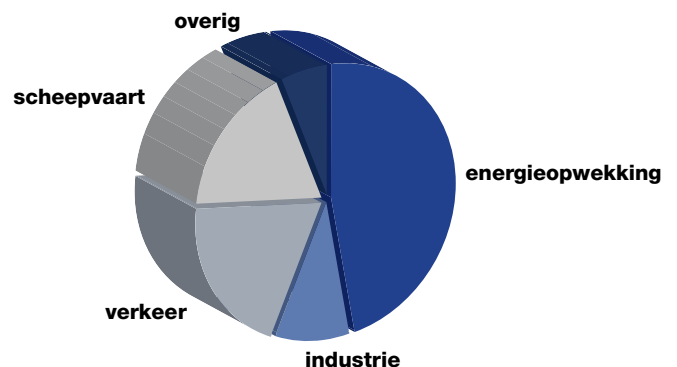
3. Wat zijn de gevolgen van luchtvervuiling?

Luchtvervuiling heeft invloed op de gezondheid van mensen. Het kan tot acute gezondheidsklachten leiden, zoals keel- en neusirritaties. Maar een slechte luchtkwaliteit kan ook zware astmatische klachten en hart- en vaatzieken veroorzaken. Een slechte luchtkwaliteit leidt er toe dat in Nederland jaarlijks duizenden mensen vervroegd overlijden.

Luchtvervuiling is ook slecht voor de gezondheid van dieren en planten en tast monumentale gebouwen aan.

Tot slot kan een slechte luchtkwaliteit de aanleg van bouwprojecten belemmeren. Bouw- en infrastructuurprojecten die leiden tot meer luchtvervuiling op plekken waar de luchtkwaliteit al te slecht is mogen niet doorgaan.

bijdrage van bronnen aan PM10 uitstoot in Nijmegen

4. Wat zijn de regels voor luchtkwaliteit?

Om mensen te beschermen tegen slechte luchtkwaliteit stelt de Europese Unie regels op, die vertaald zijn in het Besluit Luchtkwaliteit 2005. In het Besluit Luchtkwaliteit 2005 staat in welke hoeveelheid vervuilende stoffen in de lucht mogen voorkomen. De regels gelden voor de stoffen fijn stof, benzeen, lood, koolmonoxide, stikstofoxiden en zwaveldioxiden. Als een gemeente niet aan deze regels voldoet, wordt de luchtvervuiling aangepakt. Het Besluit schrijft voor ook dat grote gemeenten elk jaar moeten onderzoeken of men zich aan deze regels houdt. Ook dit jaar heeft de gemeente Nijmegen weer de luchtkwaliteit onderzocht. De resultaten staan in het "Rapport Luchtkwaliteit Nijmegen 2005".

5. Wat houdt het Rapport Luchtkwaliteit Nijmegen 2005 in?

Dit is een openbaar rapport waarin de gemeente Nijmegen de luchtkwaliteit van het jaar 2005 beschrijft. Net als andere grote gemeenten moet Nijmegen elk jaar onderzoeken of de regels voor de stoffen stikstofdioxide (NO₂), fijn stof (PM₁₀), koolmonoxide (CO) en benzeen (C₆H₆) nageleefd zijn. Het rapport laat per stof zien waar in de stad de luchtkwaliteit niet aan de normen voldoet. Ook is onderzocht hoeveel woningen zich in het gebied bevinden waar de luchtkwaliteit niet goed is. Als de luchtkwaliteit niet goed genoeg is of als in de toekomst wel luchtvervuiling wordt verwacht, neemt de gemeente Nijmegen maatregelen.

6. Hoe is de luchtkwaliteit in Nijmegen bepaald?

De gemeente Nijmegen bepaalt de luchtkwaliteit door te meten en te rekenen. In Nijmegen staan sinds 2003 twee meetstations van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). Deze meetstations maken deel uit van het Landelijk Meetnet Luchtverontreiniging (LML). De meetstations bevinden zich op de Graafseweg en de Ruijterstraat.

In 2005 is een structureel meetnet voor fijn stof opgezet. Op twee plekken in de stad en op vijf plekken rond het industrieterrein Nijmegen-West wordt fijn stof gemeten. Dit meetnet laat zien hoeveel de lokale bronnen aan de hoeveelheid fijn stof bijdragen.

Vanaf 1 januari 2006 wordt op 17 locaties in Nijmegen NO₂ gemeten. De eerste resultaten zijn in de loop van 2007 bekend.

Tot slot is met behulp van een rekenmodel de luchtkwaliteit in heel Nijmegen in beeld gebracht. In het model is rekening gehouden met het wegverkeer, de belangrijke industriële bronnen op het industrieterrein Nijmegen-West, de scheepvaart op de Waal en de dieseltreinen in en rond Nijmegen. Ook de bijdrage van Nijmeegse huishoudens is meegenomen.

7. Voldoen we in Nijmegen aan de Europese regels voor luchtkwaliteit?

Nee, uit onderzoek blijkt dat in 2005 op sommige plaatsen in Nijmegen meer luchtvervuiling is dan toegestaan. Vooral de stoffen fijn stof (PM₁₀) en stikstofdioxide (NO₂) zitten meer in de lucht dan is toegestaan.

8. Waar in Nijmegen is teveel fijn stof (PM₁₀) in de lucht?

Langs de A325, langs de drukke hoofdwegen in Nijmegen en diverse straten in de binnenstad van Nijmegen is meer fijn stof dan is toegestaan. Het onderzoek laat zien dat 4473 woningen zich op plekken bevinden waar de hoeveelheid fijn stof te hoog is.

9. Waar in Nijmegen is te veel stikstofdioxide (NO₂) in de lucht?

Volgens de regels die in 2005 gelden is nergens in Nijmegen te veel stikstofdioxide in de lucht. Maar vanaf 2010 gelden andere regels. Op een aantal plekken langs de A325 (bestaand Lent), Nieuwe Ubbergeseweg, Smetiusstraat en Graafseweg is nu meer stikstofdioxide dan straks in 2010 is toegestaan. In deze gebieden bevinden zich in totaal 41 woningen.

10. Voldoen we in 2010 wel aan de Europese regels voor luchtkwaliteit?

De hoeveelheden fijn stof en stikstofdioxide in de lucht gaan zeer langzaam dalen. Volgens de laatste landelijke prognoses van het RIVM zullen tot 2010-2011 fijn stof knelpunten blijven bestaan. Volgens die prognoses zullen tot 2015 stikstofdioxide knelpunten blijven bestaan m.n. in verstedelijkte gebieden, waaronder regio Arnhem-Nijmegen.

11. Wat doet de gemeente Nijmegen om de luchtkwaliteit te verbeteren?

De gemeente Nijmegen heeft een plan gemaakt om de luchtkwaliteit te verbeteren. Dat plan heet "Uitvoeringsprogramma verbetering luchtkwaliteit 2004-2007". In dit plan staan 33 maatregelen.

Wat doet de gemeente Nijmegen om de luchtvervuiling terug te dringen?

- » De luchtvervuiling door de Nijmeegse IJzergieterij (NIJG) wordt verminderd.
- » De bus- en fietsinfrastructuur is verder verbeterd (bijv. in de Spoorkuil).
- » Door veranderingen aan de verkeerslichten staan auto's op de Graafseweg minder vaak en lang stil. Hierdoor komen minder schadelijke stoffen in de lucht.
- » De gemeente heeft samen met negen andere gemeenten het convenant "stimulering schone vrachtauto's en milieuzonering" ondertekend. Als onderdeel hiervan worden de mogelijkheden onderzocht van een milieuzone in het centrum. In een milieuzone gelden toegangsbeperkingen voor vervuilende voertuigen.
- » De gemeente Nijmegen stimuleert bij bedrijven rijden op aardgas. Ook het wagenpark van de gemeente gaat op aardgas rijden. Aardgas veroorzaakt namelijk veel minder luchtvervuiling dan diesel en benzine.
- » Er zijn afspraken gemaakt voor schonere stadsbussen (roetfilters in 2007).
- » Er wordt samen met bedrijven in Nijmegen-West /Weurt gekeken of hun voertuigen schoner kunnen en minder gaan rijden.
- » Er is een onderzoek gedaan naar het effect van groen op de luchtkwaliteit. Sommige planten absorberen de luchtvervuiling.
- » Er is onderzoek verricht naar de scheepvaart in Nijmegen. Hoeveel luchtvervuiling veroorzaakt de scheepvaart?
- » Er is een onderzoek gedaan naar de luchtvervuiling in parkeergarages
- » Er is een lokaal meetnet opgezet om fijn stof te meten.

12. Wat doet de provincie Gelderland om de luchtvervuiling te verbeteren?

De provincie Gelderland heeft begin 2006 ook een plan gemaakt om de luchtkwaliteit in Gelderland te verbeteren. De provincie gaat zich inzetten voor schone auto's en schoon openbaar vervoer. De provincie heeft subsidie beschikbaar gesteld om de ontwikkeling van enkele stations waar aardgas getankt kan worden te stimuleren. Mensen zullen dan eerder een auto aanschaffen die op aardgas rijdt, wat beter is voor het milieu.

13. Wat doet de rijksoverheid om de luchtkwaliteit te verbeteren?

De regering heeft in 2005 ook een pakket van extra maatregelen gemaakt. Het gaat om maatregelen om de luchtvervuiling door verkeer, landbouw, woningbouw en industrie verder te verminderen. Zo zijn er subsidies voor roetfilter en de aanschaf van schone vrachtwagens, bussen, taxi's en bestelbussen.

14. Hoe pakken de overheden samen de luchtvervuiling aan?

In het kader van de nieuwe Wet luchtkwaliteit hebben de Rijksoverheid, de provincie Gelderland, Stadsregio Arnhem-Nijmegen en de gemeenten afgesproken met elkaar samen te werken in het nationaal samenwerkingsprogramma luchtkwaliteit (NSL). De overheden maken samen een plan om de luchtkwaliteit te verbeteren, zodat de luchtkwaliteit in 2015 aan de Europese regels voldoet.

15. Waar kan ik terecht voor meer informatie?

Op de website van de gemeente Nijmegen is meer informatie over luchtkwaliteit te vinden. Hier vind u o.a. de jaarlijkse rapportages over de luchtkwaliteit in Nijmegen en het plan met maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren. Ook kunt u de diverse onderzoeksrapporten inzien, waaronder de invloed van scheepvaart op de luchtkwaliteit en de luchtkwaliteit in en om de parkeergarages. Het internetadres is www.nijmegen.nl. Klik in het hoofdmenu op "Wonen&Leven", dan op "Milieu&Afval" en tot slot op "lucht".

Ook kunt u milieu-informatie vinden in de milieuatlas van de gemeente Nijmegen. Ga naar www.nijmegen.nl. Klik in het hoofdmenu op "Wonen&Leven", dan op "Milieu&Afval" en tot slot op "milieu@tlas".

Voor actuele informatie over milieu in Nijmegen-West en Weurt kunt u terecht op de website www.westenweurt.nl.

Schone lucht Nijmegen

Februari 2007
Gemeente Nijmegen
Afdeling Milieu